

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUE

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA 1988-1997

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
Tutkimusalue toimisto

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUE
HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA 1988-1997

Vahvistettu
Helsinki 18.11.1988

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO-JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

SISÄLLYSLUETTELO

SIVU

1. JOHDANTO	1
1.1. Perustamishistoria	1
1.2. Tähänastinen käyttö	1
1.3. Työryhmän asettaminen	2
1.4. Hoidon ja käytön tavoitteet	3
2. ALUEEN TÄMÄNHETKINEN TILA	4
2.1. Metsät	4
2.1.1. Maankäyttömuodot	4
2.1.2. Kasvupaikkaryhmät metsämaalla	4
2.1.3. Puuston ikäluokkajakauma metsämaalla	5
2.1.4. Puuston runkotilavuus ja kasvu	6
2.2. Rakennukset ja rakennelmat	6
3. HOITOSUUNNITELMA	8
3.1. Metsien hoitosuunnitelma	8
3.1.1. Aluejako erityisalueisiin	8
3.1.2. Metsänhoidon pääperiaatteet	9
3.2. Kulttuurikohteiden hoitosuunnitelma ja opastus	14
3.2.1. Kulttuurikohteet ja opastus	14
4. LIITTEET	
Liite 1. Rauhoituspäätös 11.1.1932	15
Liite 2. Lahjakirja 29.5.1942	17
Liite 3. Lahjakirjan lisäselvitys 9.6.1942	19
Liite 4. Toteutuneet hakkuut 1942-87.....	21
Liite 5. Luettelo rakennuksista ja rakennelmista	22
Liite 6. Luettelo ja kartta rakennusten ja rakennelmien hoitokohteista	23
Liite 7. Yleissilmäyskartta	26
Liite 8. Metsikkökuviokartta	27
Liite 9. Teemakartat	28
Liite 10. Kuviotiedot	30

1. JOHDANTO

1.1. Perustamishistoria

Kerimäen nimismies Heikki Häyrynen ja hänen vaimonsa Pikku Julia Häyrynen ostivat luonnonkauniit Hytermän saaret v. 1925 ja 1929. Saarista muodostui Häyrysten luonnon ja kansanperinteen harrastuksen kohde. Häyrysten rakennettua sinne huvilansa ja saatua maisemanhoitotyöt alkuun he anoivat alueen rauhoittamista luonnonsuojelualueeksi. Hytermän saaret rauhoitettiin Mikkelin läänin ensimmäiseksi luonnonsuojelualueeksi maaherran päätöksellä 11.1.1932 (liite 1, sivu 15).

Maaherran rauhoituspäätöksessä asetettiin rajoituksia saarten käytössä sekä annettiin seuraava ohje: "Lisäksi katson hyväksi määrätä, että metsää on kysymyksessä olevilla tiloilla hoidettava metsänhoidollisella asiantuntemuksella yksinomaan luonnon kauneutta silmällä pitäen ja Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hyväksymän suunnitelman mukaan."

Häyrysten ikäännyttyä saarten hoito oli käynyt heille rasaskaaksi ja ylivoimaiseksi toteuttaa. Heidän laatimallaan lahjakirjalla (liite 2, sivu 17) Hytermän luonnonsuojelualue siirtyi, aiemman kiinteän yhteistyön jatkoksi, 29.5.1942 Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hallintaan ja osaksi Punkaharjun kokeilualuetta. Lahjakirja sisälsi velvoitteita saarten hoidon ja käytön suhteen, joita vielä täsmennettiin 9.6.1942 allekirjoitetussa lisäselvityksessä (liite 3, sivu 19).

Hytermän luonnonsuojelualueen perustajat, Heikki ja Pikku Julia Häyrynen, ovat toivomustensa mukaan haudatut Lavia-saaren hautausmaalle Hytermän luonnonsuojelualueelle.

1.2. Tähänastinen käyttö ja hoito

Hytermän saaret olivat 1920-luvulle asti metsätalouskäytössä. Häyrysten hankittua 1920-luvun lopulla alueen haltuunsa rakennettiin sinne asuinrakennuksen lisäksi siellä vieläkin sijaitsevat aitat ja rakennelmat (liite 5, sivu 22). Hytermän saaret olivat myös hyvin aktiivisen metsän- ja maisemanhoidon piirissä 1940-luvulle asti, mitä prof. Olli Heikinheimo on kuvaillut mm. 19.6.1942 Metsälehdessä.

Hytermän saarten siirryttyä Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hallintaan v.1942 lahjakirja jätti Häyrysille käyttö- ja asumisoikeuden Hytermässä heidän kuolemaansa saakka (Heikki Häyrynen kuoli 1943 ja Pikku Julia Häyrynen 1953).

Yleinen virkistyskäyttö Hytermässä laajeni 1950-luvun loppupuolella. V.1957-1972 välisenä aikana Kerimäki-seura järjesti saarella kesäisin kotiseutujuhlia. Viime vuosina kävijämäärän on arvioitu olevan noin 1000 - 1500 henkilöä vuosittain. Hytermän työnmuistomerkin läheistä hiekkarantaa

ovat paikalliset loma-asukkaat ryhtyneet käyttämään uimaran-
tana ja auringonottopaikkana. Vuoteen 1983 asti järjesti
Hytermän silloinen luonnonsuojeluvartija Antti Karjalainen
kuljetuksia ja opastuksia; sittemmin kuljetuksia ovat hoi-
taneet myös kalastaja Keijo Karjalainen ja turkistarhaaja
Ilkka Rautajärvi. Hytermään aikoville turisteille Kerimäen
kunta on antanut käyttöön kolme soutuvenettä, ja lisäksi
v.1987 Kerilinjat Oy on ryhtynyt hoitamaan kuljetuksia Puru-
vedellä.

Metsäntutkimuslaitos on suorittanut metsän- ja maisemanhoi-
dollisia hakkuita neljä kertaa. Pieni Hytermä on käsitelty
kokonaan kahdesti ja Suur-Hytermä on käsitelty kertaalleen.
Luonnonsuojelun alueen ollessa Metsäntutkimuslaitoksen hallin-
nassa vuodesta 1942 on metsänhoidollisesti hakattu puustoa
yhteensä noin 1 100 m³, mikä on keskimäärin 24 m³/ha.
Liittensä numero 4 sivulla 21 on taulukko toteutuneista hak-
kuista 1942-87. Tiedot hakkuista ja määristä on saatu lei-
mauspöytäkirjoista.

Hytermän luonnonsuojelun alueella rakenteisiin kohdistuneita
kunnostustoimenpiteitä on tehty seuraavasti:

- 1950-luvulla hautasaaren sillan muuttaminen penkereeksi
- 1974 rakennettiin uusi laiturin palaneen tilalle.
- 1977 tehtiin tuulimyllyn siivet, korjattiin myllyn ristik-
kojalta
tehtiin aittoihin suojaovet, korjattiin päre- ja huo-
pakattoja
korjattiin työnmuistomerkin muurausta ja muita raken-
nelmia
- 1984 korjattiin kattoja ja aittojen muita rakenteita sekä
uusittiin opastustauluja

1.3. Työryhmän asettaminen

Hytermän luonnonsuojelun alueen luonnonkauneuden säilyttämi-
seksi ja turvaamiseksi Metsäntutkimuslaitoksen tutkimusalue-
toimiston päällikkö ylimetsänhoitaja Reino Saarnio asetti
14.5.1987 työryhmän laatimaan Hytermän luonnonsuojelun alueel-
le hoito- ja käyttösuunnitelman. Työryhmän puheenjohtaja
oli metsätaloudentarkastaja Juha Parkkonen, sihteerinä met-
sätalousinsinööri Ilpo Puputti ja jäsenenä metsänhoitaja
Eino Piri sekä metsätalousinsinööri Antero Mikkola. Ylimet-
sänhoitaja osallistui myös itse työryhmän kokouksiin ja
maastotöihin. Lisäksi työryhmä kuuli aluemetsänhoitaja Rei-
jo Jokista. Työryhmä piti kaksi kokousta ja luovutti hoito-
ja käyttösuunnitelmaluonnoksen ylimetsänhoitajalle
23.6.1988.

1.4. Alueen hoidon ja käytön tavoitteet

Mikkelin läänin maaherran päätöksessä (11.1.1932) kielletään rangaistuksen uhalla "kaikenlainen omavaltainen metsän raiskaus ja vahingoittaminen, maanotto ja käyttäminen viljelykseen sekä maan ja kivien poistaminen ja louhiminen, eläinten laiduntaminen, eläinten, kasvikunnan ja kuolleiden kasvioisien sekä kivennäisten vahingoittaminen ja niihin kuuluvien aineiden kokoaminen, kaikenlainen avotulen pito sekä kaikenlainen metsästys, lukuunottamatta variksien ja harakoiden hävittämistä ja ampumista". Lisäksi määrätään, että "metsää on hoidettava metsänhoidollisella asiantuntemuksella yksinomaan luonnon kauneutta silmällä pitäen ja Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hyväksymän suunnitelman mukaan".

Hytermän saarten lahjakirjassa (29.5.1942) määrätään perustettavaksi hakkuutuloista muodostuva rahasto," jota Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen harkinnan mukaan käytetään luonnonsuojelutarkoituksiin, rakennusten kunnossapitoon ja rakentamiseen, kokoelmien kartuttamiseen ja hoitoon sekä hautausmaan hoitoon. Hautoja on pidettävä luonnonmukaisessa asussa, siis luonnonvaraisilla kasveilla kaunistettuna."

Hytermän saarten lahjakirjan lisäselvityksessä (9.6.1942) mainitaan, että "rakennuksista ja rakennelmista olisi tärkeintä saada jatkuvasti säilymään sellaiset, joilla on kansantieteellistä arvoa. Sen sijaan sellaiset, joilla ei tällaista merkitystä ole, voidaan poistaa heti kun ne rappeutuvat".

Hytermän saaret ovat eräitä Puruveden kauneimpia saaria. Saarilla on komea Punkaharjumainen selänne, hienoja hiekkarantoja, lahdelmia ja niemekkeitä sekä kolme lampea. Alue kiinnostaa matkailijoita ja se on ollutkin avoinna yleisölle. Matkailukäyttö on kuitenkin ollut suhteellisen vähäistä ja kontrolloitua, koska saarille pääsee ainoastaan veneellä. Tulevaisuudessa matkailijamäärät todennäköisesti lisääntyvät, mikä aiheuttaa luonnon kulumista ja roskaantumista. Lisääntyvä matkailukäyttö on otettava huomioon suunniteltaessa ja tehtäessä rakenteita, polkuja ja luonnonhoitotöitä. Metsäntutkimuslaitos tarkkailee luonnon kulumista ja muuta aiheutunutta häiriötä alueella ja tarvittaessa rajoittaa kävijämääriä.

Metsäntutkimuslaitos hoitaa Hytermän luonnonsuojelualuetta niin, että alueen luonnonkauneus säilyy edellä mainittuja määräyksiä noudattaen. Hoitoa varten tehdään hoito- ja käyttösuunnitelma, joka tarkistetaan kymmenen vuoden välein.

2. ALUEEN TÄMÄNHETKINEN TILA

2.1. Metsät

Hytermän luonnonsuojelun alueen metsien yleiskuvana on karuilla puolukkatyyppin kankailla varttunut, liki 100 -vuotias, tiheä männikkö ja harjumainen pinnanmuodostus.

2.1.1. Maankäyttömuodot

Hytermän luonnonsuojelun alueen maankäytön pääryhmistä pinta-alaltaan suurin on metsämaa, 59 %.

Vesien pinta-alan osuus on 37 %. Vesien osuus koostuu omasta vesialueesta Puruvedessä ja kahdesta lammesta saarissa. Suur-Hytermässä on yksi kylän yhteisiin vesialueisiin kuuluva lampi, Suutarlampi, jonka pinta-alaa ei ole laskettu em. vesialueisiin.

Joutomaan osuus, 3 % kokonaispinta-alasta, kertyy avosoista. Muun maan osuus 1 % on saarten hiekkarantoja.

TAULUKKO 1.

=====			
! PÄÄRYHMÄ	! INVENTOINNIN		!
	! MUKAAN		
!-----+-----!			
!	!	HA	!
!-----+-----!			
! METSÄMAA	!	47.75	!
! KITUMAA	!	-	!
! JOUTOMAA	!	2.34	!
! PELTO	!	-	!
! VEDET	!	29.80	!
! MUU MAA	!	1.06	!
!-----+-----!			
! YHTEENSÄ	!	80.95	!
=====			

2.1.2. Kasvupaikkaryhmät metsämaalla

Hytermän saarten metsämaan pinta-ala koostuu lähes yksinomaan kangasmaasta (98 %).

Silmiinpistävän vallitsevina Hytermän luonnonsuojelun alueella ovat kuivahkot kankaat (VT), joiden osuus metsämaan pinta-alasta 94 %. Tuoreita kankaita (MT) on 4% metsämaan pinta-alasta.

Turvemaiden eli soiden osuus on vain 2 % metsämaan pinta-alasta.

TAULUKKO 2.

KASVUPAIKKA-		INVENTOINNIN	
RYHMÄ		MUKAAN	
		HA	%
LEHDOT JA LEHTOM.KANKAAT		-	-
TUOREET	"	2.12	4.4
KUIVAHKOT	"	44.57	93.3
KUIVAT	"	-	-
KANGASMAAT YHT.		46.69	97.7
KORVET YHT.		0.41	0.9
RÄMEET YHT.		0.65	1.4
YHTEENSÄ		47.75	100.0

2.1.3. Puuston ikäluokkajakauma metsämaalla

Hytermän luonnonsuojelun alueen puuston ikäluokkajakauma on painottunut vanhoihin metsiin. Puusto on keskimäärin 93-vuotiasta. Kun ikäluokkajakaumaa tarkastellaan päämääränä maisemanhoito ja luonnonsuojelu, näyttää Hytermän tilanne hyvältä. Puuston on kohtuullisen vanhaa, mutta vielä elinvoimaista. Metsän uudistumisen kannalta puusto ei ole vielä yli-ikäistä.

Yli 100 -vuotiaita eli vanhoja metsiköitä on metsämaan pinta-alasta yhteensä 37 %. Nämä ovat maisemallisesti arvokkaita metsiä. Puusto on edelleen elinvoimaista ja siemen- nyskykyistä. Näiden ikäluokkien puuston terveydentilaa tulee tarkkailla ja aloittaa tarvittaessa metsän luontaiseen uudistumiseen tähtäävät metsänhoitotoimenpiteet.

Varttuneiksi metsiksi luettavia 51-100 -vuotiaita metsiköitä on pinta-alasta yhteensä 61 %. Näiden metsien hoidolla on suuri merkitys Hytermän maisemankuvaan tulevaisuudessa.

Nuoriksi metsiksi luettavia 26-50 -vuotiaita metsiköitä Hytermän metsämaan pinta-alasta on vain 2 %.

Hytermän luonnonsuojelun alueelta puuttuvat seuraavat ikäluokat: aukeat (ikäluokka 0), taimikot (ikäluokka 1-25 -v.) ja vanhoista metsistä yli 150 -vuotiaat metsiköt.

TAULUKKO 3

! IKÄ- ! LUOKKA V !	! KESKI- ! IKÄ V !	! PINTA-ALA ! HA !	! % !
! 0 !	! - !	! - !	! - !
! 1-25 !	! - !	! - !	! - !
! 26-50 !	! 48. !	! 0.90 !	! 1.9 !
! 51-75 !	! 70. !	! 17.67 !	! 37.0 !
! 76-100 !	! 91. !	! 11.74 !	! 24.6 !
! 101-125 !	! 117. !	! 14.34 !	! 30.0 !
! 126-150 !	! 127. !	! 3.10 !	! 6.5 !
! 151-175 !	! - !	! - !	! - !
! 176- !	! - !	! - !	! - !
! YHTEENSÄ !	! 93 !	! 47.75 !	! 100.0 !

2.1.4. Puuston runkotilavuus ja kasvu

Puuston keskimääräinen runkotilavuus metsämaalla on huomattavan suuri, 289 m³/ha, kun otetaan huomioon maaperän kaarus. Paikoittaisesta ylitiheydestä on ollut seurauksena tervasroso -sienitaudin leviäminen ja puiden latvusten supistuminen. Puuston kokonaisrunkotilavuus on 13 811 m³.

Pääpuulaji Hytermän luonnonsuojelualueella on mänty (94 % puuston runkotilavuudesta). Lehtipuun osuus 6 % koostuu raudus- ja hieskoivusta, haavasta ja lepästä. Lehtipuiden arvo maiseman ja metsän terveydentilan parantajana on suuri. Tästä johtuen tulisi metsänhoitotoimenpiteiden yhteydessä suosia varsinkin rauduskoivua. Kuusta on Hytermällä vain paikoitellen alle 2 metrisenä alikasvoksena.

Puuston tilavuuden kasvu on maastoinventoinnin perusteella laskettu olevan seuraavalla kymmenvuotiskaudella keskimäärin 260 m³/v metsämaalla. Puuston hehtaarikohtainen tilavuuskasvu on melko suuri (5,4 m³/ha/v), mikä johtuu varttuneiden metsien suuresta osuudesta Hytermän luonnonsuojelualueella.

2.2. Rakennukset ja rakennelmat

Hytermän luonnonsuojelualan perustajat rakensivat Suur-Hytermälle huvilansa lisäksi myös muita rakennuksia, jonne he sijoittivat kansanperinnekoelmiaan. Päärakennus paloi v.1942, mutta jäljellä on vielä pihapiirissä emännänaitta, luhtiaitta ja päreaitta, sekä kauempana kolme muuta aittaa, rantamaja ja tuulimylly. Niihin on tehty vain kaikkein tarpeellisimmat korjaukset. Erityisesti kattojen kunto on huono ja tukirakenteet vaativat vahvistuksia.

Kansanperinteen kokoelmista on suurin osa viety pois Hytermän saarelta museoihin, mutta osa esineistöä on edel-

leen talletettuna aittoihin. Esineistä on tehty luettelo, mutta se on tarkistettava. Esineet ovat osin kunnostuksen tarpeessa. Aittojen kunto vaikuttaa myös esineistön säilymiseen.

Hytermä on kuuluisa sinne rakennetuista rakennelmista, joissa on käytetty kaikkiaan noin sata myllynkiviä. Kuuluisin näistä rakennelmista on työn muistomerkki. Muita huomionarvoisia rakennelmia ovat muutamat näköalapaikoille rakennetut istuimet, saaren valtiaan istuin, tuulimylly ja Laviasaaren hautausmaa. Rakennelmien säilyttämiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin. Olemassaolevat rakennelmat ovat säilyttämisen arvoisia ja vielä korjauskelpoisia.

Luettelo Hytermässä olevista rakennuksista ja rakennelmista on liitteessä 5 sivulla 22.

3. HOITOSUUNNITELMA

Hytermän luonnonsuojelun alueen hoitosuunnitelman tarkoituksena on vaalia saarten luonnonkauneutta ja säilyttää ja entisöidä Hytermässä sijaitsevia rakennuksia ja rakennelmia.

Hoitosuunnitelma jakautuu kahteen osaan: metsien hoitosuunnitelmaan sekä kulttuurikohteiden hoitosuunnitelmaan, johon liittyy myös opastus.

3.1. Metsien hoitosuunnitelma

Hytermän luonnonsuojelun alueen metsien hoitosuunnitelmassa on ensin esitetty aluejako kappaleessa 3.1.1. erityisalueisiin metsien hoidon tavoitteiden ja voimakkuuden mukaisesti (karttaliite 9 sivu 28). Kappaleessa 3.1.2. sivulla 9 on yleiskuvaus käytettävistä hakkuutavoista ja metsänhoitotoimenpiteistä. Liitteinä ovat lisäksi kuviokohtaiset metsikkötiedot ja käsittelyohjeet (liite 10, sivulla 31), sekä metsikkökuviokartta (liite 8 sivulla 27). Hytermän luonnonsuojelun alueen kuvioittaiset hoito-ohjeet on tehty maastokäyntien perusteella 1987-88 ja toteutettava suunnitelmakausi on 1988-97.

3.1.1. Aluejako erityisalueisiin

Aarnialueella, joka sijaitsee Suuressa Hytermässä, ei tehdä mitään hoitotoimenpiteitä. Aarnialueen raja merkitään siten, ettei se aikojen kuluessa siirry ja aarnialue menetä merkitystään. Aarnialueeseen rajautuvia kuvioita on hoidettava siten, ettei maisemaa rikkovaa terävää rajaa hoidettujen metsiköiden ja aarnialueen välille pääse syntymään. Aarnialueen pinta-ala on 1,0 ha.

Luonnonhoitometsäksi on rajoitettu Pienen Hytermän pohjoiskärki (Hytermähaikka) ja sen jatkona oleva pieni saari, sekä Tujulaisniemen kärki ja Hytermän kannas. Luonnonhoitometsässä toimenpiteet rajoitetaan kuolleiden ja kuolemassa olevien puiden poistoksi. Luonnonhoitometsissä ei tule kuitenkaan pyrkiä liialliseen siisteyteen eli jonkin verran keloutuvia runkoja tulee jäädä metsikköön ja maapuita ei poisteta. Luonnonhoitometsien pinta-ala on 2,2 ha.

Kulttuurialueiksi on suunnitelmassa erotettu pihapiiri ja hautausmaa, joilla toiminta vaatii erityistä varovaisuutta ja hoitotoimenpiteitä. Näissä kohteissa hakkuu- ja raiwaustähteet on kerättävä aina. Tarkemmat ohjeet annetaan kuviokohtaisissa ohjeissa. Kulttuurialueiden pinta-ala on 0,9 ha.

Maisemallisesti merkittävät alueet vaativat myöskin erityistä huomiota. Alue koostuu luode-kaakko suunnassa kulkevasta jyrkkärinteisestä harjusta, joka ulottuu Suuressa Hytermässä Hytermän kannakselta Komeroniemeen. Lisäksi Pienessä Hytermässä on näihin alueisiin kuuluva Emännänniemi. Nämä alueet pyritään pitämään jatkuvasti runsaspuustoisina

ja erityisesti suositaan järeitä maisemamäntyjä. Puusto kasvatetaan kaksijaksoisena. Hakkuiden yhteydessä on hakkuutähteet poistettava poluilta ja näköalapaikoilta. Maisemallisesti merkittävien alueiden pinta-ala on 14,6 ha.

3.1.2. Hakkuutavat ja metsänhoitotoimenpiteet

Tavoitteena Hytermän luonnonsuojelualueella on maisemanhoidollisin harvennus- ja uudistushakkuin elvyttää ja uudistaa nykyistä puustoa Hytermän maisemakuva säilyttäen myös tulevaisuudessa. Tähän päästään käyttämällä hitaasti etenevää uudistusprosessia. Elinvoimansa jo menettäneiden ja sairaiden puiden poistamisella nopeutetaan jo olemassa olevan uuden puusukupolven kehitystä.

Hakkuissa , oli sitten kysymys kasvatus- tai uudistushakkuista, kasvatetaan jätettävä puusto tiheämpänä kuin mitä talousmetsien käsittely edellyttää.

Hytermän hakkuutavoista ja metsänhoitotoimenpiteistä osa poikkeaa metsätaloudessa yleensä käytetyistä menetelmistä ja ohjeista. Myös terminologiassa on erilaisuutta.

Kasvatushakkuut

1. Harvennushakkuu
2. Väljennyshakkuu
3. Poimintahakkuu
4. Ylispuiden poisto

Uudistushakkuut

A. Taimia ei ollenkaan tai vähänlaisesti

1. Suojuspuuhakkuu

B. Taimia kauttaaltaan tai ryhminä (taimiston vapauttaminen)

1. Siemen- ja suojuspuiden poisto
2. Suojuspuiden poiminta

Muut metsänhoitotoimenpiteet

1. Maisemanhoito
2. Rantaviivan hoito
3. Taimistonhoito
4. Raivaus
5. Lepo

Kasvatushakkuut

1. Harvennushakkuu

Harvennushakkuissa noudatetaan nk. biologista harvennusmenetelmää, joka pyrkii välttämään kaikkea kaavamaisuutta. Harvennuksessa poistetaan vain kulloinkin metsikön elintilan vaatima puumäärä. Metsiköt kasvatetaan talousmetsiä tiheämpinä.

Harvennushakkuissa pyritään luonnonmukaisuuteen. Luonnonmukaisuus saavutetaan parhaiten jättämällä puita kasvamaan myös tiheämpinä ryhminä, jolloin vastaavasti ryhmän ympärillä tulee harventaa voimakkaammin. Harvennushakkuissa suositaan erikoisia, maisemallisesti arvokkaita puita.

Harvennushakkuissa tulee säilyttää metsiköiden lehtipuusekoitus. Jo vähäinenkin määrä lehtipuita antaa maisemaan väriä ja vaihtelua ja parantaa metsikön terveydentilaa.

2. Väljennyshakkuu

Väljennyshakkuussa parannetaan metsikön uudistumiskuntoa ja luodaan edellytykset luontaiselle uudistumiselle. Koska väljennyshakkuu kuuluu kasvatushakkuisiin, sovelletaan siinä samoja periaatteita kuin edellä on kuvattu harvennushakkuiden yhteydessä.

3. Poimintahakkuu

Poimintahakkuu on hakkuumenetelmä, jossa nimen mukaisesti poistetaan vain ne puuyksilöt, jotka ovat luontaisessa kilpailussa hävinneet. Poimintahakkuuta käytetään varsinkin sairaiden puiden poistossa, kun on vaara metsätuhojen leviämiseksi. Kaikkia kuivaneita puita ei ole syytä poistaa kolopesijöiden vuoksi.

Poimintahakkuussa poistetaan
 -kuivia ja kuivumassa olevia puita
 -sairaat ja lahovikaiset puut

Poimintahakkuuta käytetään luonnonhoitometsässä, tonttialueella ja hautausmaalla.

4. Ylispuiden poisto

Ylispuita ovat taimistossa olevat, harvassa kasvavat edellisen puusukupolven puut. Monissa tapauksissa ylispuut saattavat olla nk. jättöpuita, jotka on jätetty maamerkkeinä, erikoisen kasvutapansa tai maisemallisten arvojen vuoksi kasvamaan. Ylispuiksi jätetään myös kolo- ja pesäpuita.

Ylispuiden poistossa noudatetaan seuraavaa kiireellisjärjestystä:

1. Sulkeutuneen taimiston päällä kasvavat ylispuut, joiden edelleen kasvattaminen maisemanhoidollisesti ei ole tarpeen.
2. Sulkeutuneessa riukuasteen metsikössä kasvavat ja huomaamattomiksi peittyneet ylispuut.

Uudistushakkuut

A. Taimia ei ollenkaan tai vähänlaisesti

1. Suojuspuuhakkuu

Suojuspuuhakkuulla pyritään aikaansaamaan uudistettavaan metsikköön luontaista tai lisäämään jo olemassa olevaa taimiainesta. Taimiaines puuttuu yleensä niiltä kohdilta, jossa uudistettava puusto on kasvanut ylitieheänä.

Lisääntynyt valonsaanti ja vähentynyt juuristokilpailu auttavat taimettumista. Kasvualusta on kauttaaltaan herkkää luontaiselle taimettumiselle.

Jyrkkien maisemallisten muutosten ehkäisemiseksi ja jos metsikkö on kasvanut tiheänä, joudutaan suojuspuuhakkuu suorittamaan ainakin kahdessa vaiheessa. Tällöin ensimmäinen vaihe käsittää taimiaineksen hankkimisen ja toinen vaihe jo olemassa olevien taimien kasvuolosuhteiden parantamisen.

Suojuspuuhakkuussa pyritään jättämään 100-250 runkoa/ha.

B. Taimia kauttaaltaan tai ryhminä

1. Siemen- ja suojuspuiden poisto

Siemen- ja suojuspuiden poistamisella vapautetaan jo olemassa oleva kehityskykyinen taimisto.

Siemen- ja suojuspuut poistetaan useammassa erässä. Jos kuvio on pienialainen ja hyvin taimettunut, voi siemen- ja suojuspuut kuitenkin poistaa kerralla. Siemen- ja suojuspuut poistetaan ensin pisimmälle kehittyneiden taimien päältä. Poikkeuksena eräät erikoistapaukset, joissa pyritään kaksijaksoiseen metsään.

2. Suojuspuiden poiminta

Suojuspuiden poiminnalla pyritään edellistä varovaisempaan käsittelyyn.

Suojuspuiden poiminnassa on kyse pisimmille kehittyneiden taimiryhmien vapauttamisesta ja kuvion muissa osissa pahimmin sairastuneiden yksilöiden poiminnasta.

Muut hoitotoimenpiteet

1. Maisemanhoito

Milloin maisemanhoidollisia näkökohtia on haluttu erityisesti korostaa kuten tontilla, hautausmaalla ja näköalapaikoilla, on kuvionselityslomakkeessa merkintä "maisemanhoito".

Myös karsinta voi tulla kysymykseen maisemanhoidollisena toimenpiteenä näköalapaikoilla.

2. Rantaviivan hoito

Rantaviiva on yleensä kapea veteen rajoittuva maakaista, joka poikkeaa puulajeiltaan ja puuston rakenteelta ylempänä tai kauempana rantaviivasta sijaitsevasta kasvupaikkatyypistä. Rantaviiva on maisemanhoidon ja luonnonsuojelun kannalta tärkeä vyöhyke. Pääsääntöisesti rantaviiva on jätettävä rauhaan. Näköalapaikoilla Suuren Hytermän lounaisrannalla on kuitenkin käsiteltävä paikoin rantavyöhykettäkin, jottei maisemasta katoaisi syvyys. Mikäli rantaviivaa tulee käsitellä, on siitä maininta kuviolomakkeessa.

3. Taimistonhoito

Taimistonhoitotoimenpiteillä ratkaistaan tulevan metsikön laatu, rakenne ja maisemallinen arvo.

Tällä hetkellä Hytermässä olevat taimikot ovat paikoittain tiheänkin ylispuuston alla. Tämän hoitosuunnitelman 10-vuotisjakson tarkoituksena on aloittaa luontaisen uudistamisen prosessi, jonka yhteydessä jakson loppuvaiheissa taimikoita, edelleenkin ylispuustoisina, esiintyy runsaammin.

Taimistojen hoidossa noudatetaan samoja periaatteita kuin harvennusemetsien käsittelyn yhteydessä on selostettu (vrt. sivu 9). Tärkeimmät periaatteet ovat seuraavat:

1. Taimistot kasvatetaan talousmetsätaimistoja jossakin määrin tiheämpinä.
2. Taimistoihin pyritään saamaan lehtipuusekoitus.
3. Vältettävä kaavamaisuutta.

Taimiryhmiä, jotka kasvavat siemen- tai suojuspuuston alla, ei harvenneta. Mikäli hakkuun yhteydessä taimia vaurioituu, siistitään taimisto poistamalla vaurioituneet taimet. Taimisto harvennetaan vasta kun kaikki poistettavaksi tarkoitetut siemen- ja suojuspuut on poistettu.

4. Raivaus

Raivaus on metsänhoitotyö, jossa tavoitteena on metsikön siistiminen.

Raivaus voidaan tehdä sekä taimistossa, nuoressa metsässä että vanhan metsän alla. Se on maisemanhoidollinen toimenpide, joka usein riittää antamaan maisemalle tarvittavan syvyyden. Hakkuun jälkeen tarkistetaan taimiston raivaustarve.

5. Lepo

Eräissä tapauksissa ei ole tarpeellista tehdä puustolle lähiaikoina mitään. Niille kuvioille ehdotetaan täksi suunnittelukaudeksi lepoa.

3.2. Kulttuurikohteiden hoitosuunnitelma ja opastus

Hytermän luonnonsuojelualueen erikoisilla rakennuksilla ja rakenteilla on erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä ja saarille saapuvat vierailijat ovat niistä kiinnostuneita. Kävijöiden määrän voi olettaa lisääntyvän ja siksi tulee kiinnittää huomiota rakennusten kuntoon ja opastukseen.

Kulttuurikohteiden hoitosuunnitelma koostuu kahdesta osasta. Kappaleessa 3.2.1. käsitellään kohteet lyhyesti asiaryhmittäin ja liitteessä 6 sivulla 24 on toimenpide-ehdotukset työkohteittain, jossa numerointi viittaa mukana olevan kartan numerointiin. Jälkimmäisessä kappaleessa on myös Savonlinnan museon tutkijan ehdotus Hytermän esineistön järjestämisestä.

3.2.1. Kulttuurikohteet ja opastus

Rakennusten korjaamisesta on Punkaharjun tutkimusalue tehnyt toimenpide-ehdotukset, joihin Savonlinnan museon tutkija Tiina Matikainen on tutustunut ja joita hän on pitänyt oikeina. Ryhdyttäessä korjaamaan ehdotettuja rakennuksia tulee ottaa yhteyttä museoviranomaisiin, jotta työt tulevat hyväksyttävästi ja oikein suoritetuiksi.

Hytermän saarille tehtyjen rakennelmien säilyttämiseksi on poistettava kasvillisuutta ja puita rakennelmien päältä ja ympäriltä. Puiden juuret vaurioittavat ja murtavat rakenteita. Kohteita on korjattava ja entisöitävä.

Palveluvarustusta tulee parantaa lisäämällä roskakoreja sekä pitämällä "puucee" käyttökuntoisena ja siistinä.

Opastus Hytermän luonnonsuojelualueella järjestetään myöhemmin laadittavan erillissuunnitelman mukaan. Periaatteena tulee olemaan opastustaulu venelaiturin läheisyydessä ja reitti, joka kulkee saarten tärkeimpien kohteiden kautta. Kävijöitä varten laaditaan opasvihkonen. Saarten rannoille lisätään luonnonsuojelualuekilpiä 5 kpl (4 kpl Suur-Hytermään ja 1 kpl Pieni-Hytermään).

Luonnonsuojelualueen perustaja, sotakamreeri Häyrynen oli innokas kansanperinteen keräilijä ja arvokkaimmat esineet Hytermän kokoelmasta on siirretty maakuntamuseoon. Rakennuksissa vielä tallella oleva esineistö tulee luetteloida, puhdistaa, järjestää ja asettaa näytteille. Tämän työn tekemiseksi tarvitaan apua museovirastosta ja kesätyöntekijän palkkaamista.

18. 2684/
1931.

Mikkelin läänin maaherran päätös Kerimäen kunnasta olevan kruununnimismiehen Heikki Häyrysen ja hänen vaimonsa Pikku Julia Häyrysen täällä tekemään hakemukseen, että heidän Kerimäen kunnassa omistamansa tilat nimittäin Hytermä-saari RN:o 6:1, Hälvän kylässä, ja Pieni-Hytermä RN:o 5:6, Joughenniemen kylässä, julistettaisiin luonnonsuojelualueeksi, minkä hakemuksen johdosta luonnonsuojeluvälvoja ja Kerimäen kunnan kunnanvaltuusto ovat antaneet lausuntonsa. Annettu: Mikkelissä, lääninkansliassa 11 päivänä tammikuuta 1932.

Tämän asian olen minä tutkinut, ja harkitsen oikeaksi, nojautuen 23 päivänä helmikuuta 1923 annetun luonnonsuojelulain säännöksiin, täten määrätä edellämainitut tilat Hytermä-saari RN:o 6:1 Kerimäen kunnan Hälvän kylässä ja Pieni-Hytermä RN:o 5:6 saman kunnan Joughenniemen kylässä rauhoitetuksi siten, että mainituilla tiloilla on edellämainitussa laissa säädetyn rangaistuksen uhalla kielletty:

- kaikenlainen omavaltainen metsän raiskaus ja vahingoittaminen, maanotto ja käyttäminen viljelykseen sekä maan ja kivien poistaminen ja louhiminen,
- eläinten laiduntaminen,
- eläinten, kasvikunnan ja kuolleiden kasviosien sekä kivennäisten vahingoittaminen ja niihin kuuluvien aineiden kokoaminen,
- kaikenlainen avotulen pito;
- kaikenlainen metsästys, lukuunottamatta variksien ja harakkain hävittämistä ja ampumista.

Lisäksi katson hyväksi määrätä, että metsää on kysymyksessä olevilla tiloilla hoidettava metsänhoidollisella asiantuntemuksella yksinomaan luonnon kauneutta silmällä pitäen ja Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hyväksymän suunnitelman mukaan.

Tiedonanto tästä päätöksestä julkaistaan maan virallisessa lehdessä minkä lisäksi päätös saatetaan Kerimäen

2 (2)

nallisista kuulutuksista on säädetty.

Tähän päätökseen tyytymätön asianomainen saa siihen hakea muutosta Korkeimmalle hallinto-oikeudelle osotetulla kirjallisella valituksella, johon tämä päätös tahi virallisesti oikeaksi vahvistettu jäljennös siitä on liitettävä ja joka on viimeistään ennen kello kahtatoista päivällä kolmantenakymmenentenä (30) päivänä tästä osan saatua on valittajan itsensä tahi hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen jätettävä Korkeimman hallinto-oikeuden kirjaa-jankonttoriin. Paikka ja aika edellämainitut.

A. Pulkkinen.

Yrjö R. Vikman.

Jäljennöksen oikeaksi todistaa
Mikkeliissä lääninhallituksessa

13 päivänä kesäkuuta 1985

Ympäristönsuojelun
tarkastaja

Pentti Becker
Pentti Becker

L a h j a k i r j a .

Täten lahjoitamme ja luovutamme me allekirjoittaneet, aviopuolisot, Heikki ja Pikku Julia Häyrynen, omistamamme Hytermänsaari nimisen tilamme RN⁶¹, Hälvän- ja Pien-Hytermä nimisen tilamme RN⁵⁶, Jauhenniemien kylässä Kerimäen pitäjää, jotka tilat muodostavat yhtenäisen saari-ryhmän ja ovat läänin silloisen maaherran tammikuun 11 päivänä 1932 antamalla päätöksellä N° 18 julistetut luonnonsuojelualueeksi, Suomen Valtiolle seuraavilla ehdoilla:

1) tilat tulevat Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hallintaan ja hoitoon ja liitetään siinä tarkoituksessa nykyiseen Punkaharjun kokeilualueeseen;

2) lahjoitukseen sisältyvät kaikki tulipalossa säilyneet rakennukset m.m. tuulimylly, 4 vanhaa aittaa ja 2 metsämuseorakennusta, joihin on koottu meidän vuosien kuluessa keräämät metsämuseo- ja kansantieteelliset kokoelmat, kaikki ehdolla, ettei rakennuksia ja kokoelmia alueelta poissiirretä;

3) pidätämme itsellemme käyttöoikeuden tiloihin kuulemaamme ast sisältyen siihen, että kesäisin saamme asua uudessa aittarakennuksessa, vaalia, hoitaa ja lisätä kokoelmia sekä poimia marjoja ja sieniä;

4) kun meillä alueen kunnostamisessa on ollut suuria kustannuksia pidätämme itsellemme elinaikamme oikeuden näiden korvaukseksi saada ei ainoastaan puolet alueelta myytävistä puista saatavista nettotuloista vaan myöskin vuotuiset, korkeintaan 10 metrisyltä halkoja. Halot saavat olla tehtyjä hakkuutähteistä ja apuharvennuspuista. Hakkuusta johtuvat kustannukset maksamme me;

5) toimitetuissa hakkuissa saatavista nettotuloista siirretään jatkuvasti puolet rahastoon, jota Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen harkinnan mukaan käytetään luonnonsuojelutarkoituksiin, rakennusten kunnossapitoon ja rakentamiseen, kokoelmien kartuttamiseen ja hoitoon sekä hautausmaan huoltoon kysymyksessä olevilla tiloilla;

6) viimeiseksi leposijaksemme varasimme tiloihin kuuluvan tarkoitusta varten vihityn hautausmaan, johon itse hankimme tarkoitukseen sopivaksi katsomamme hautakiven. Hautojamme on pidettävä luonnonmukaisessa

2 (2)

asussa, siis luonnonvaraisilla kasveilla kaunistettuna;

7) omistusoikeus alueeseen siirtyy Valtiolle heti.

Kerimäellä toukokuun 29 päivänä 1942.

Heikki Häyrynen

Pikku Julia Häyrynen

Edellä olevan hyväksymme Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen puolesta. Aika ja paikka kuin edellä.

Olli Heikinheimo

./.. Albert Sandman

Edellä olevan luovutuskirjan allekirjoittajat, luovuttajina esittävät puoliset Heikki ja Pikku Julia Häyrynen ja luovutuksen vastaanottajan Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen puolesta prof. Olli Heikinheimo ja ylimetsänhoitaja Albert Sandman, jotka henkilökohtaisesti tunnen, ovat yhtäikaa saapuvilla ollen myöntäneet luovutuskirjan oikeaksi ja sen omakätisesti allekirjoittaneet, minkä täten julkisena kaupanvahvistajana todistan, Kerimäellä, Kerimäen niirin nimisen viikkaluonnon, toukokuun 29 päivänä 1942.

M. Porvali

vt. nimismies.

(leima)

Kaupanvahvistajan kutsumana todistajana oli saapuvilla.

Yrjö Kanerva

Lunastus 30 markkaa.

Jäljennöksen oikeaksi todistaa: Helsingissä, Metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa, kesäkuun 18 päivänä 1942.

Virallisesti:

Olli Heikinheimo

Lisäselvitys toukokuun 29 päivänä 1942 laadittuun lahjakirjaan, joka koskee Kerimäen kunnassa olevien Hytermänsaari ja Pien-Hytermän tilojen lahjoittamista Suomen Valtiolle.

Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen pyydettyä lisäselvitystä edellämainitun lahjakirjan eräihin kohtiin siinä tarkoituksessa että lahjoittamiemme tilojen, rakennusten ja irteimiston hoidossa ei tulisi vastaisuudessa tehdyksi sellaista, joka ei ole meidän tahtomme mukaista, ilmoitamme seuraavaa:

Kohta 2. Rakennuksista ja rakennelmistä olisi tärkeintä saada jatkuvasti säilymään sellaiset, joilla on kansantieteellistä arvoa. Sen sijaan sellaiset, joilla ei tällaista merkitystä ole, voidaan poistaa heti, kun ne rappeutuvat. Tämä koskee myös betonirakennelmia, joiden jatkuva säilyttäminen jää Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen harkinnan varaan. Kansantieteellisten rakennusten siirtäminen pois Hytermästä, siis muualle pystytettäväksi ei saisi tulla kysymykseen.

Hautausmaalle johtava nykyinen silta voidaan myös poistaa ja pääsy sinne järjestää sopivaksi katsottavalla vaatimattomammalla tavalla.

Koska ainakin osa keräämistämme kokoelmistamme Hytermässä ovat vaarassa pilaantua ja niiden säilyminen siellä muustakin syystä epävarmaa, suostumme siihen, että kokoelmat saadaan siirtää muualle ja liittää Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen kokoelmiin, joissa entuudestaan on lahjoittamiemme esineitä, kaikki tämä kuitenkin näin ollen ehdolla, että pidätämme itsellemme sota-aseet ja esineet, kanteleet ja muut soittimet sekä taikakalut, lahjoittaaksemme ne Suur-Savon Museolle, johon ne paremmin kuuluvatkin.

Kohta 4. Kun Mikkelin läänin Maaherran tammikuun 11 päivänä 1932 antama päätös tilojen julistamisesta luonnonsuojelualueeksi on edelleenkin voimassa, on tilojen metsiä sen mukaisesti hoidettava metsänhoidollisella asiantuntemuksella yksinomaan luonnon kauneutta silmällä pitäen ja Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen hyväksymän suunnitelman mukaan. Näin ollen on meidänkin elämissämme toimitettava vain sellaisia maksauksia, jotka voidaan sisällyttää toimenpiteisiin, joilla lisätään luonnonkauneutta tai turvataan sen säilyminen.

Kerimäellä, kesäkuun 9 päivänä 1942.

Heikki Häyrynen

Pikku Julia Häyrynen

Todistavat:

Helmi Käyhkö

Rakel Viskari

Edelläoleva hyväksytään Helsingissä, kesäkuun 15 p:nä 1942.

Metsätieteellisen tutkimuslaitoksen puolesta:

Olli Heikinheimo

./.. Albert Sandman

Jäljennöksen oikeaksi todistama: Helsingissä, Metsätieteellisessä tutkimuslaitoksessa kesäkuun 18 päivänä 1942.

Virallisesti:

LIITE 4.

1 (1)

Toteutuneet hakkuut 1942-87

!	!	!	!	!	!	!	!	!
!	!HAKKUU-	!PINTA-	!TUKKI-	!TUKKEJA!	!PINO-	!HAKKUUT!	!KERTYMÄ!	!
!	!LEIMIKKO	!VUOSI	!ALA	!RUNKOJA!	!TAVARA!	!YHT.	!	!
!	!	!	!HA	!KPL	!M3	!M3	!M3	!M3/HA
!	!	!	!	!	!	!	!	!
!	! Pieni Hytermä	!1959-60!	! 10.0	! 257	! 36	! 224	! 260	! 26
!	! Hytermä	!	!	!	!	!	!	!
!	! Tujulaisniemi	!1963-64!	! 12.0	! 508	! 76	! 154	! 230	! 19
!	! Hytermä	!	!	!	!	!	!	!
!	! Harjuosa	!1968-69!	! 16.0	! 670	! 105	! 175	! 280	! 18
!	! Pieni Hytermä	! 1976	! 9.3	! 649	! 154	! 200	! 354	! 38
!	!	!	!	!	!	!	!	!
!	! Yhteensä	!	! 47.3	! 2084	! 371	! 753	! 1124	! 24

LIITE 5.

1 (1)

Luettelo Hytermän rakennuksista ja rakennelmista

Rakennukset

1. Kolme aittaa
2. Päreaitta + varasto
3. Luhtiaitta + varasto
4. Rantamaja + varasto
5. Emännänaitta
6. Tuulimylly

Muut rakenteet

11. Työn muistomerkki
12. Ankkuripatsas
13. Veneistuin
14. Laituri
15. Piha-alueen kiviraput ja -penkereet
16. Savu-uuni
17. Saaren valtiaan kivi-istuin
18. Kiviportaot pihasta harjulle
19. Tervahauta
20. Harjun kivi-istuimet
21. Myllynkivipöytä ja kivinen ympyräpenkki
22. Hautasaaren pengeri
23. Hautasaaren kivivaidat
24. Hautakivi
25. Koirien muistomerkki
26. Maisemaportti
27. Lintukatos

LIITE 6.

1 (2)

Rakennusten ja rakennelmien hoitokohteet sekä opastus

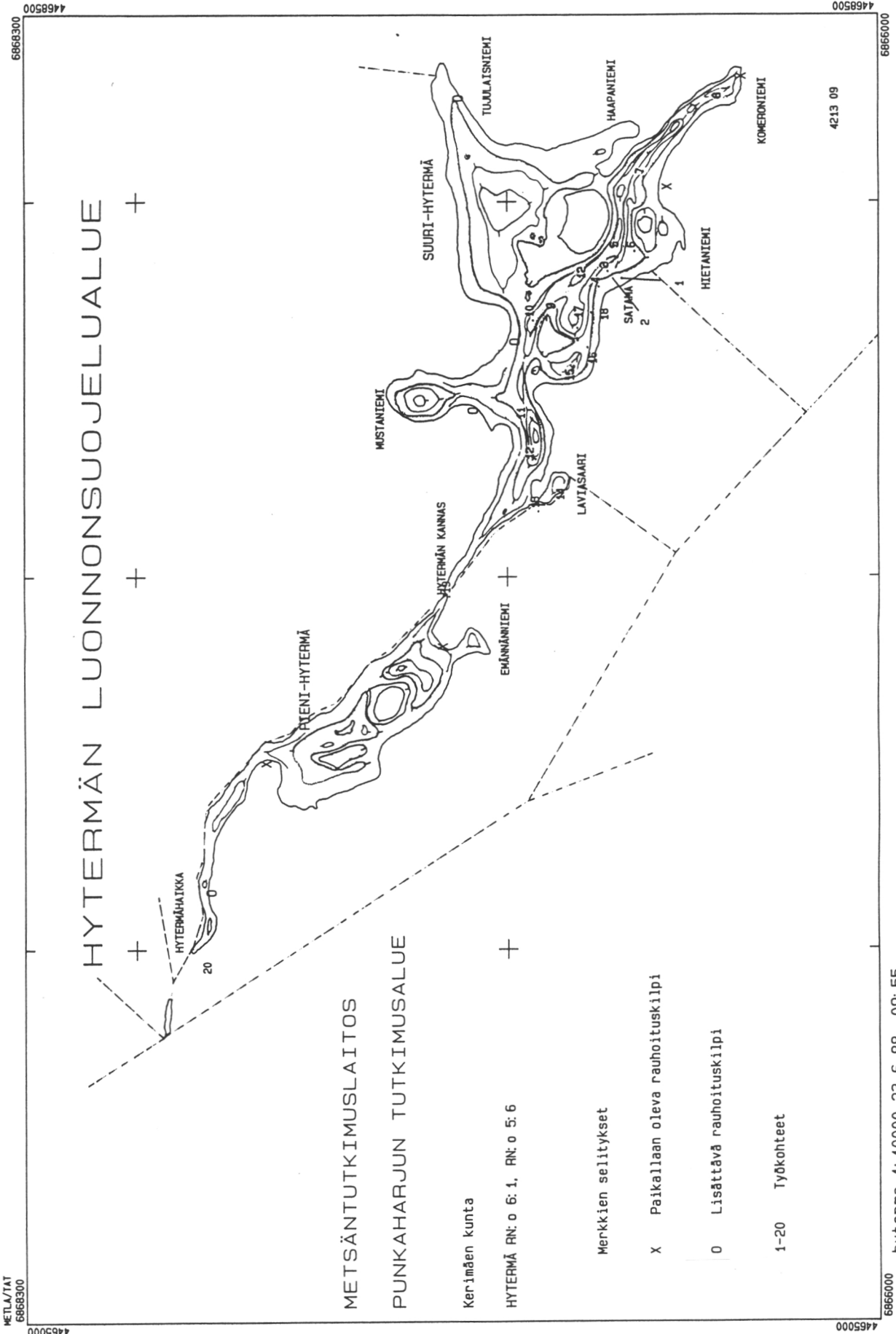
Kohteiden numerointi viittaa luettelon jälkeen olevan kartan numerointiin.

1. Laiturialue
 - laiturin penkki uusittava
 - rantarakennuksen huopakatto uusitaan pärekatoksi
 - rantarakennuksen ovi uusitaan
 - roskakori rakennuksen nurkalle
 - opastustaulu, jossa on kartta, säännöt, alueen historia- ja luontotietoutta
2. Piha-alue
 - kivirakenteiden, mukaanlukien savu-uuni, kunnostus ja puhdistus sammaleesta
 - portinpielien korjaus tai uusiminen
3. Päreaitta
 - pärekaton uusinta
 - esineistö puhdistetaan ja järjestetään uudelleen
 - tuuletusluukut rakennuksen alakertaan
 - WC:hen kalkkia
4. Punainen aitta
 - pärekatto uusitaan aittaan ja takavarastoon
 - porras uusitaan
 - räystäskourut uusitaan
5. Lintukatos
 - rikkoutuneet lasit uusitaan
6. Kolme aittaa
 - 1-aittaan uusitaan porraspuut
 - 1- ja 2-aittaan uusitaan pärekatot
 - kaikkien kolmen aitan ovet ja saranat kunnostetaan ja suojaovet poistetaan ainakin kesäisin
7. Muistomerkin alue
 - kivirakenteiden korjaus ja puhdistus
 - rannalle roskakori
 - muistomerkin yläpuolisen rinteeseen ja lähiympäristön maisemointi
8. Polku niemeen
 - tuulenskaatojen ja risujen raivaus polulta ja sen var-silta ja kuluneiden kohtien maisemointi
9. Tervahauta
 - entisöidään
 - opastusviitoitus tervahaudalla
 - kohdetaulu

2 (2)

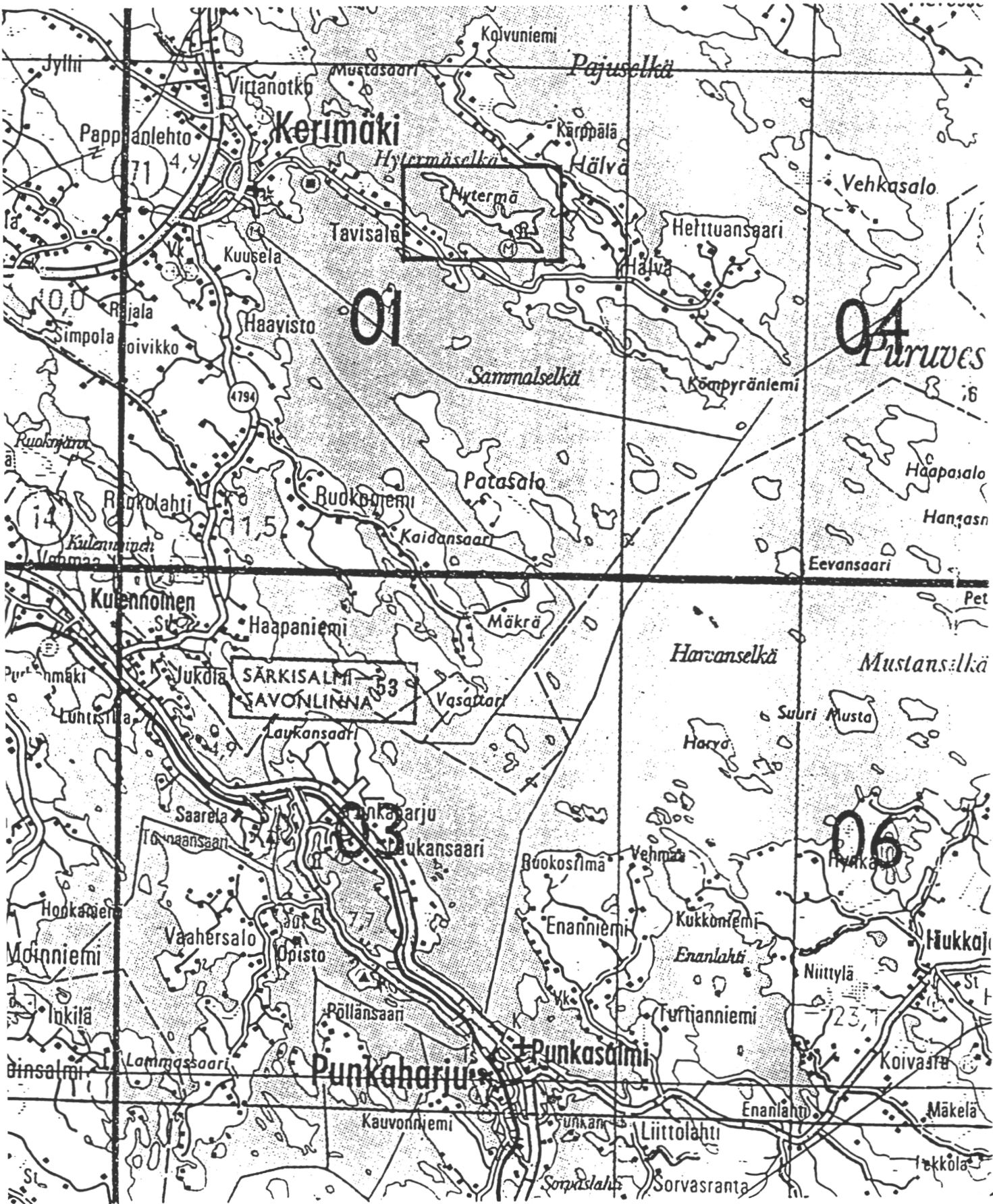
- 10-11. Kivirakenteet harjulla
 - kivirakenteet kunnostetaan alkuperäiseen muotoonsa ja puhdistetaan
 - ympäristöjen maisemat hoidetaan, kulumajäljet paikataan ja siistitään
12. Kiviportaot
 - portaot puhdistetaan
13. Hautasaaren kivipenger
 - penkereen pidennys ja korotus, sekä yläpinnan tasointus
14. Hautausmaa
 - rakenteiden kunnostus ja puhdistus
 - metsän kunnostusraivaus puistomaiseksi vrt kuviotietojen toimenpideohje
15. Kivipenkit ja pöytä
 - rakenteiden kunnostus ja puhdistus
16. Tuulimylly
 - paanukaton ja oven korjaus
17. Kivirakenteet
 - kunnostus ja puhdistus
18. Emännän aitta
 - paanukatto uusitaan
 - portaot uusitaan
 - ovi kunnostetaan ja suojaovi poistetaan ainakin ke-säisin
19. Maisemaportti, luonnonsuojelualuemerkki
 - rakennetaan valokuvien ja jäännösten mukaan uusi portti
20. Haikanpää
 - portti uusitaan ja viereen sijoitetaan yleiskartta alueesta

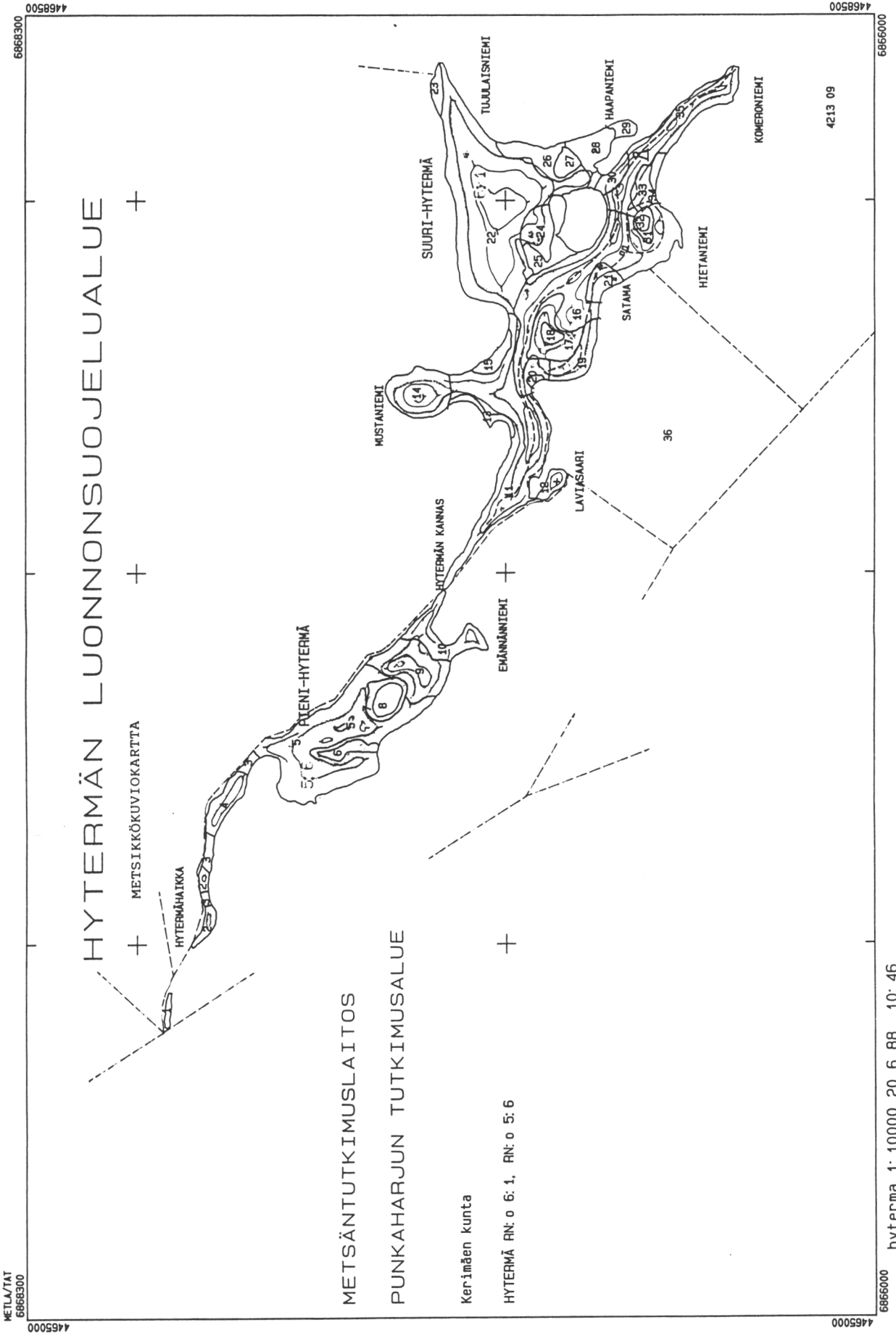
Rakennuksiin tulee hankkia yhdelle avaimelle sarjoitetut lukot.

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUE

Yleissilmäyskartta 1:100 000

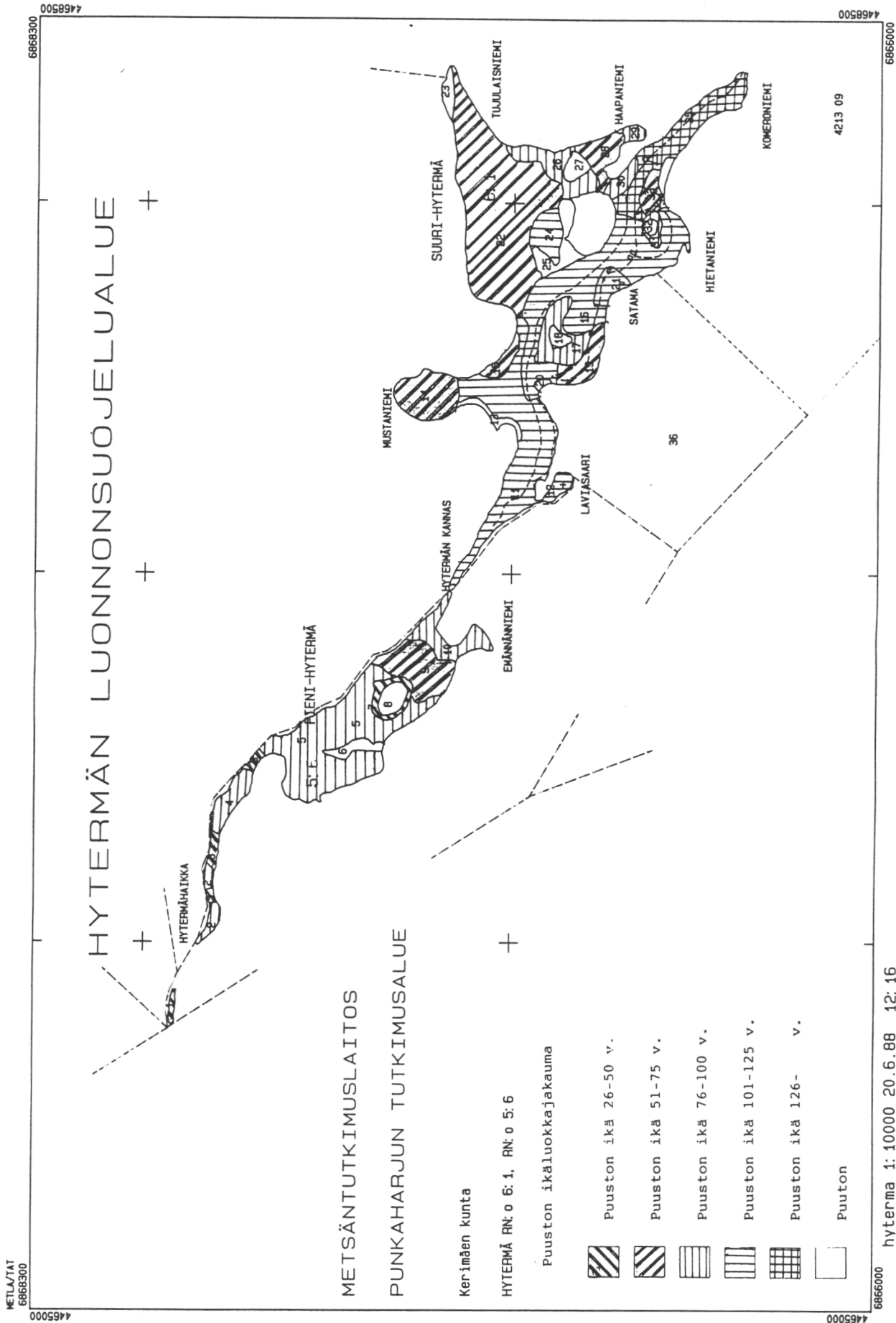

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
 PUNKAHARJUN TUTKIMUSALUE

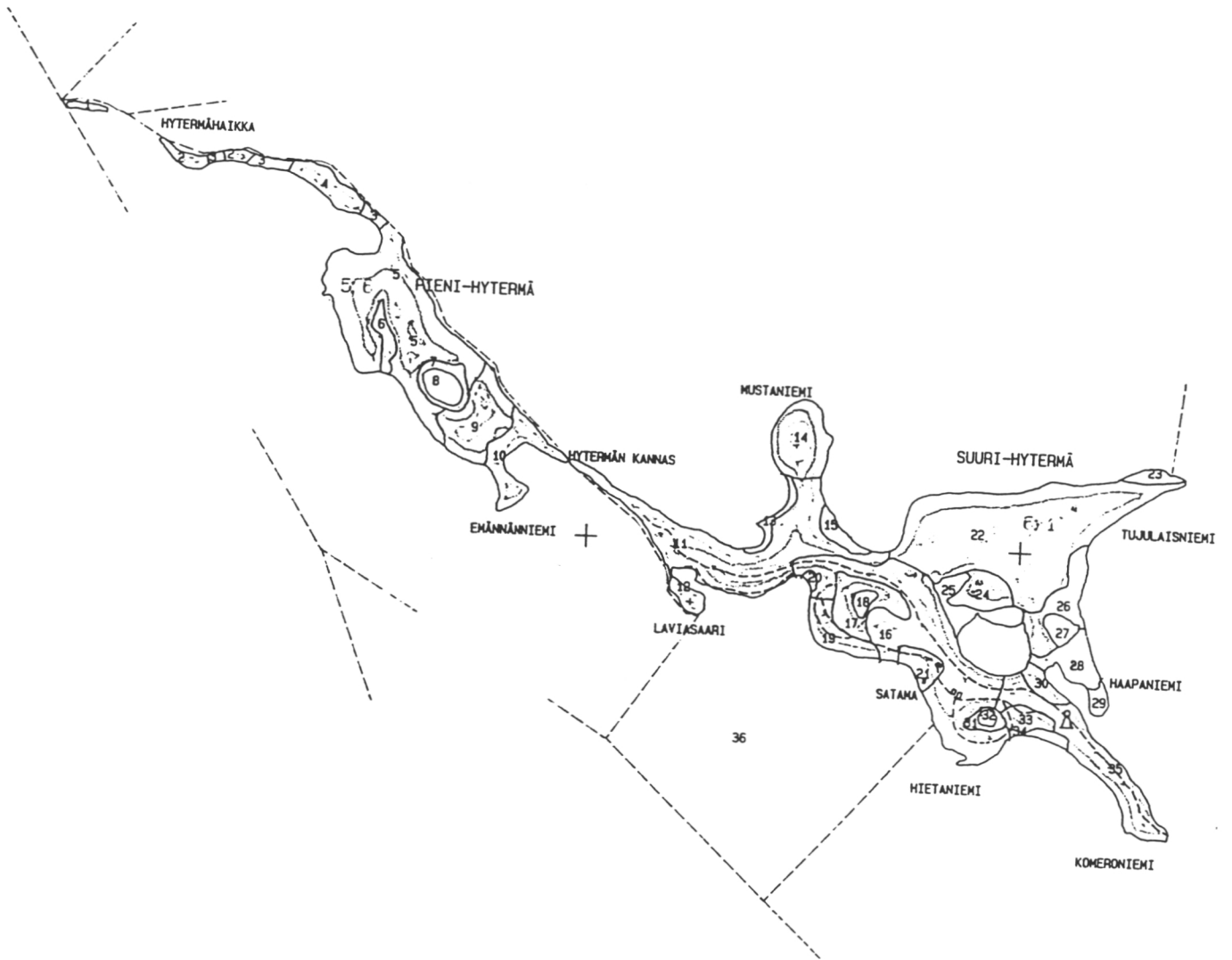
Kerimäen kunta

HYTERMÄ RN: o 6: 1, RN: o 5: 6

hyterma 1: 10000 20.6.88 10: 46

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUE
HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN
KUVIOTIEDOT 1987

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
1	metsämaa	kui-vahko kangas	0,08	varttunut metsä	hies-koivu leppä	50 50	19 15	9 8	8 6	600 600	35 24	- -	- -
KUVAUS : Luonnonhoitometsä. Pieni luonnontilainen saari, jonka puusto on hieskoivua ja tervaleppää.													
TOIMENPIDE: Lepo.													

TEHDYT TOIMENPITEET:

14 1.200

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
2	metsämaa	kui-vahko kangas	0,36	varttunut metsä	mänty raudus koivu	90 50	23 17	14 13	26 8	1.050 350	184 50	- -	- -
KUVAUS : Luonnonhoitometsä. Kapea ja kivinen niemenkärki, joka on luonnontilainen. Niemen kärjessä vanha 1930-luvulta peräisin oleva luonnonsuojelualuekilpi. Hytermähaikka.													
TOIMENPIDE: Lepo.													

TEHDYT TOIMENPITEET:

34 1.400

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
3	metsämaa	tuore kangas	0,40	nuori metsä	leppä hieskoivu	50 50	15 17	8 9	14 12	800 600	57 55	- -	- -
<p>KUVAUS : Luonnonhoitometsä. Kapea ja kivikkoinen niemi, joka on ollut luonnontilaisena. Tervalepän ja hieskoivun alla kuusta. Hytermähaikka.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Lepo.</p>													
<p>TEHDYT TOIMENPITEET: 26 1.400 112</p>													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
4	metsämaa	kui-vahko kangas	0,81	varttunut metsä	mänty rauduskoivu	75 75	23 17	18 15	28 8	750 500	241 56	- -	- -
<p>KUVAUS : Luonnonhoitometsä. Kapea ja kivikkoinen niemi. Varttunutta männikköä ja koivikkoa. Joukossa keloutuvia mäntyjä ja jo muutama maapuu.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Lepo.</p>													
<p>TEHDYT TOIMENPITEET: 36 1.250 297</p>													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
5	metsämaa	kui-vahko kangas	6,50	uudistuva metsä	mänty raudus koivu	94 80	25 21	22 22	28 1	550 40	279 10	30 -	20 -
KUVAUS : Väljennetty männikkö, jossa hieman tervasrosoa. Aiemman käsittelyn tuloksena aukkoihin syntynyt männyn taimia. Kuviolla on jonkin verran koivua.													
TOIMENPIDE : Poimintahakkuu. Ei kiireellinen. Vain sairaiden puiden poisto.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 29 590 289 30 20													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
6	joutomaa	ruoh.sara-neva	0,42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVAUS : Avosuo.													
TOIMENPIDE : Lepo.													
TEHDYT TOIMENPITEET: - - - - -													

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	m3/ha
7	metsämaa	iso- varp. räme	0,42	nuori metsä	hies- koivu	40	13	12	6	700	35	-	-
KUVAUS : Luonnontilainen lammen reunametsä.													
TOIMENPIDE: Raivaus. Ei kiireellinen. Ränsistynyttä puustoa raivataan lievästi.													
										700	35		
										TEHDYT TOIMENPITEET:			

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	m3/ha
8	lampi	-	0.48	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVAUS : Saaren sisällä oleva lampi.													
TOIMENPIDE: Lepo.													
										-	-		
										TEHDYT TOIMENPITEET:			

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ- /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
9	metsämaa	kui- vahko kangas	2,05	varttunut metsä	mänty	68	21	20	28	750	260	50	20
KUVAUS : Hyväkuntoinen harvennettu männikkö. Männyn taimia on kauttaaltaan.													
TOIMENPIDE : Väljennyshakku. Ei kiireellinen. Pääsääntöisesti poistetaan vain sairaita puita. Suositettava erikoisia mäntyjä.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 28 750 260 50 20													

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ- /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
10	metsämaa	kui- vahko kangas	1,20	uudistuva metsä	mänty raudus mänty	98 70 15	33 27 -	24 22 1	24 4 -	300 50 1.000	255 36 -	55 10 -	55 6 -
KUVAUS : Metsikkö on aukkoinen, ja aukkoihin on syntynyt tämän taimistoa. Taimisto on paikoitellen heikkokuntoista. Niemien kärjissä on metsä tiheämpää, eikä taimettuminen ole vielä alkanut (Emänniemi ja Hytermän kannas).													
TOIMENPIDE : Suojuspuiden poiminta, taimistonhoito. Ei kiireell. Jatketaan luontaista uudistamista poistamalla taimistojen päältä ylispuita kuvion keskiosissa. Niemien kärjissä hakkuu on poimintahakkuu. Säilytetään oksikkaat rantapuut. Taimistonharvennus ryhmittäisesti.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 28 1.350 291 80 76													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
11	metsämaa	kui-vahko kangas	5,53	uudistuva metsä	mänty	112	23	19	31	275	700	100	35
KUVAUS : Kuvio rajoittuu rantoihin ja sillä on retkeilypolku. Puuston terveys on heikentynyt. Männyn taimistoa on paikoitellen sekä joku koivu. Istutettu muutama Picea Pungens. Jyrkkä harju jatkuu pitkänä kapeana niemenä Hytermänkannaksena. Mustanniemen kannaksella n. 50-v 1,5 metrinen istutuskuusikko. Maisemallisesti tärkeä													
TOIMENPIDE: Väljennyshakkuu, raivaus. Ei kiireellinen. Väljennys voimakkaampana taimistojen ympäriltä. Ensijaisesti sairaat puut poistetaan. Alikasvoskuusta poistetaan vähän. Hakkuuta ei uloteta kivikkoiselle kannakselle. Ulkomaiset puulajit säilytetään.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 31 275 700 100 35 31 275 700 100 35													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
12	hautausmaa	tuore kangas	0,31	vanha metsä	mänty raudus koivu	115 40	25 9	21 10	38 2	790 90	340 30	100 30	40 10
KUVAUS : Pieni saari (Laviasaari), jolla sijaitsee hautausmaa. Hautakivet ja kiviäitä. Kasvaa tiheästi mäntyjä ja koivua. Rantaviiva on pensoittunut.													
TOIMENPIDE: Poimintahakkuu, raivaus. Kiireellinen. Kiviäidan sisältä poistetaan 7 mäntyä ja 3 koivua. Hautakiviä ja aittaa hakkuussa erityisesti varottava. Kiviäidan ympäriltä sairaiden puiden poiminta. Hakkuutähteet ja maapuut kerätään pois. Rantaviivaa avataan raivaamalla.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 40 880 370 130 50 40 880 370 130 50													

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
13	hiekkaranta	-	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Hiekkaranta. Kuvion kuuluu myös Palokaartenlahden rannassa oleva lehtipensaikko.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Lepo. Hiekkarannan metsittymistä tulevaisuudessa estetään.</p>													
=====													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
14	metsämaa	kui-vahko kangas	1,82	varttunut metsä	mänty	71	23	22	32	750	320	150	60
<p>KUVAUS : Hyväkuntoinen männikkö. Kuvio on niemen kärjessä ja rannoilla on tervaleppää ja koivua. Maasto on kivistä. Niemen itäreunalla, missä männyn taimikkoa on syntynyt paikoin runsaasti, on sekapuna myös koivua. Mustaniemi on maisemallisesti tärkeä kuvio.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Väljennyshakku. Kiireellinen. Uudistaminen voidaan aloittaa syntyneiden taimistojen ympäriltä. Koivua säilytetään. Väljennys toteutettava lievästi, koska niemi on tuulituhoille altis.</p>													
=====													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-LUOKKA	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
15	metsämaa	mus-tikka-korpi	0,41	nuori metsä	hies-koivu mänty	50 51	9 15	16 16	10 4	1.200 400	74 30	- -	- -
KUVAUS : Ojitettu järvenranta-korpi. Puusto hoitamaton, paljon kuolleita puita. Korven ja kankaan reunassa huonokuntoisia alikasvoskuusia.													
TOIMENPIDE : Raivaus. Kiireellinen. Alikasvoskuuset, pystyynkuivaneet ja huonokuntoiset puut poistetaan raivaussahalla. Harvakseltaan jätetään paraslaatuisia kuusia mäntyjen ja koivujen sekaan.													
									TEHDYT TOIMENPITEET:				
									14	1.600	104	-	-

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
16	metsämaa	kui-vahko kangas	6,91	uudistuva metsä	mänty raudus koivu	119 80	28 21	22 20	30 2	500 50	300 20	100 -	60 -
KUVAUS : Puusto vanhaa koivun sekaista mäntymetsää. Uudistuminen alkanut paikoin harjun rinteellä. Vähän tervasrosaa. Vuorimäntyä ja jokunen muu ulkom. puulaji. Kuviolla kulkee retkeilypolku, levähdyspaikkoja, ranteita ja 3 aittaa. Maisemallisesti tärkeä kuvio.													
TOIMENPIDE : Väljennyshakkuu. Kiireellinen. Sairaita puita poistetaan ja tehdään pieniä aukkoja. Harjun päällä ja rinteillä olevat maisemamännyt säilytetään. Koivut säilytetään. Hakkuutahteiden poisto retkeilypolun lähetyviltä.													
									TEHDYT TOIMENPITEET:				
									32	550	320	100	60

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
17	metsämaa aarnialue	tuore kangas	1,41	varttunut metsä	mänty raudus koivu	79 80	19 21	25 23	30 2	1.100 50	330 20	- -	- -
<p>KUVAUS : Aarnialue. Kuviolla runsaasti kaatuneita ja pystyyn kuolleita puita.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä. Aarnialue. Aarnialueen ja kuvion 20 välisen rajan tarkistus ja merkintä.</p>													
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>													
										32	1.150	350	-

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
18	joutomaa aarnialue	ruoh. sara-neva	0,24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Aarnialue. Kuvion reunoilla huonokuntoisia kuusia.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Ei toimenpiteitä. Aarnialue.</p>													
										-	-	-	-
<p>TEHDYT TOIMENPITEET:</p>													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
19	metsämaa	kuivah ko kangas	0,96	varttunut metsä	mänty	72	21	19	32	900	285	200	60
KUVIUS : Tiheä nuorehko männikkö. Maisemallisesti tärkeä. Kuvioilla sijaitsee tuulimylly ja näköalapaikka, joiden kautta kulkee myös retkeilypolku.													
TEHDYT TOIMENPITEET: 900													

TOIMENPIDE: Harvennushakkuu. Kiireellinen. Erityisesti kiinnitettävä huomiota näköalapaikan ja tuulimyllyn ympäristöihin. Rannan oksaiset männyt jätettävä. Näköalapaikalta pohjoiseen menevän polun ympäristöä raivattava. Hakkuutähde paikoin poistettava.

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
20	hiekkaranta	-	0,08	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVIUS : Hiekkaranta.													
TEHDYT TOIMENPITEET: -													

TOIMENPIDE: Lepo. Hiekkarannan metsittyminen vastaisuudessa estettävä.

KUVION N:o	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
21	tonntti	kui-vahko kangas	0,61	uudistuva metsä	mänty raudus koivu	118 100	27 21	22 23	36 1	600 30	360 40	70 -	40 -
<p>KUVAUS : Rakennusten pihapiiri. Tiheä järeä männikkö, jossa on koivua sekapuuna. Maanpinta on osittain kulunut pahasti. Rannassa laivalaituri, opastustaulu ja retkeilypolkuja. Istutettuja hopeakilse-pensaita. 3 rakennusta, venevaja, laituri ja portaitkot. Männyn taimia on runsaasti (alle 20 cm).</p>													
<p>TOIMENPIDE: Poimintahakkuu, raivaus. Kiireellinen. Pihapiirin puusto säilytetään runsaana ja järeänä. Puuston elinvoimaisuus ja maaston kulutuskestävyyden parantaminen tärkeää. Tervasrosan vaivaamat puut ja rakennukseen nojaava koivu poistetaan. Portaiden ja kivirakenteiden ympäriltä mä- ja ko-taimistot poistetaan. Hakkuu- ja raivaustähde hävitetään.</p>													
TEHDYT TOIMENPITEET:									37	630	400	70	40

KUVION N:o	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
22	metsämaa	kui-vahko kangas	10,10	varttunut metsä	mänty raudus koivu	71 80	27 23	22 20	26 2	450 50	260 20	50 -	30 -
<p>KUVAUS : Puusto kuviolla eri-ikäistä ja paikoitellen on syntynyt taimistoa. Tervasrosaa ja ytimennävertäjätuho- ja esiintyy. Paikoitellen huonokuntoisia alikasvoskuusia. Tujulaisniemi on maisemallisesti erittäin tärkeä kapea niemi.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Poimintahakkuu. Kiireellinen Sairaant puut poistetaan. Tujulaisniemeä käsitellään luonnonhoitometsänä.</p>													
TEHDYT TOIMENPITEET:									28	500	280	50	30

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT

KUVION N:o	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
23	joutomaa	neva	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Veden vuoksi kuolleita mäntyjä. Lehtipensaikkaa.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Raivaus. Kiireellinen. Kuolleet männyt kaadetaan maahan raivaussahalla.</p>													
TEHDYT TOIMENPITEET:													
										-	-	-	-

KUVION N:o	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
24	metsämaa	kui-vahko kangas	0,98	vanha metsä	mänty	124	25	22	30	900	300	150	60
<p>KUVAUS : Pieni männikkökuvio, jossa runsaasti tervasrosaa. Pilarimainen männikkö, jota myös sellaisena edelleen kehitetään.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Väljennyshakkuu. Kiireellinen. Hakkuu suoritetaan alaharvennuksena. Sairaata ja latvukseltaan supistuneet puut poistetaan. Suutarlammen rannan oksikkaat männyt säilytetään.</p>													
TEHDYT TOIMENPITEET:													
										900	300	150	60

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
25	joutosuo	värs. sara- neva	0,97	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVAUS : Avosuo Suutarinlammen rannalla. Puusto suolla on veden nousun vuoksi kuollut pystyyn. Pieni kuivempi alue lammen rannalla, jossa puusto on elossa.													
TOIMENPIDE: Lepo. Puuston annetaan kaatua itsestään ja maatua.													
=====													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
26	metsämaa	kui- vahko kangas	1,39	uudistuva metsä	mänty raudus koivu	97	29 23	23 20	28 2	450 50	310 20	200 -	90 -
KUVAUS : Järeää männikköä, jossa muutamia koivuja sekapuuna. Männyttaimistoa on laikuttain samoinkuin alikasvos-kuusta.													
TOIMENPIDE: Väljennyshakkuu, raivaus. Kiireellinen. Syntyneitä taimistoja laajennetaan reunoilta poistamalla ylispuita ja avaamalla uusia pieniä aukkoja. Kuvion kuusettuminen estetään raivaamalla kuusta pois männyn taimistonhoidon yhteydessä. Joitakin parhaita kuusen taimia jätetään harvakseltaan.													
=====													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ-v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
27	joutomaa	lyhyt-kortin neva	0,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVAUS : Avosuo. Laskuojan tukkeutumisen johdosta vesiolosuhteet ovat muuttuneet niin, että puusto on suolla kuollut pystyyn.													
TOIMENPIDE : Lepo. Puuston annetaan kaatua itsestään ja maatua.													
=====													

TEHDYT TOIMENPITEET:

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ-v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
28	metsämaa	kui-vahko kangas	0,97	varttunut metsä	mänty	63	21	19	30	900	270	150	40
KUVAUS : Nuori männikkö. Tiheyden vuoksi rungot karsiutuneet hyvin ylös. Metsikköä pyritään vastedes kehittämään pilarimännikkönä. Rannan maisemamännnyt säästetään.													
TOIMENPIDE : Harvennushakkuu. Kiireellinen. Tavoitteena pilarimännikkö.													
=====													

TEHDYT TOIMENPITEET:

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
29	metsämaa	kui-vahko kangas	0,22	varttunut metsä	mänty	82	23	21	30	700	290	150	65
KUVAUS : Männikkö, jossa on joitakin järeitä maisemamäntyjä. Kuvio sijaitsee niemen kärjessä (Haapaniemi). Taimettumista ei ole tapahtunut. Runsaasti tervasrosaa.													
TOIMENPIDE: Poimintahakkuu. Kiiireellinen. Vain tervasrosaiset männyt poistetaan.													
=====													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m ² /ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m ³ /ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m ³ /ha
30	metsämaa	kui-vahko kangas	0,43	varttunut metsä	mänty	79	21	23	30	850	310	150	50
KUVAUS : Tiheä pilarimännikkö jyrkällä harjun rinteeellä. Tervasrosaa esiintyy ja latvukset ovat supistuneita.													
TOIMENPIDE: Harvennushakkuu. Kiiireellinen. Leimattaessa huomioitava maisema harjun päältä retkeilypolulta kuvioilta 35.													
=====													

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
31	metsämaan räme	iso-varp.räme	0,23	varttunut metsä	mänty hieskoivu	81 70	15 13	10 12	4 2	250 150	23 12	- -	- -
<p>KUVAUS : Luonnontilainen, lampea reunustava räme. Kuolleita puita pystyssä.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Raivaus. Kiireellinen. Pystyyn kuolleet puut kaadetaan maahan.</p>													
									6	400	35	-	-
TEHDYT TOIMENPITEET:													

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ/SUO-TYYPPI	PINTA-ALA-ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
32	vesialue	-	0.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Pieni saaren sisällä oleva lampi</p>													
<p>TOIMENPIDE: Lepo.</p>													
									-	-	-	-	-
TEHDYT TOIMENPITEET:													

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
33	metsämaa	kui- vahko kangas	0,55	varttunut mäntä metsä	mäntä	75	19	19	34	1.200	314	300	65
KUVAVS : Ylitiheä puhdas männikkö. Jonkin verran tervas- rosoa, ja latvukset ovat supistuneita. Kuviolla kulkee retkeilypolku. Kuvion yläreunalla vuori- mäntyjä. Ei taimiainesta.													
TOIMENPIDE: Harvennushakkuu. Kiireellinen. Poistetaan ensisijaisesti sairaat ja elinvoimaltaan heikentyneet allejääneet puut. Ryhmittäinen alahar- vennus. Hiekkarannan reunalla olevat oksaiset puut säilytettävä. Harvennuspoistuma pienenee rantaan päin.													

KUVION N:O	PÄÄ- LUOKKA	METSÄ /SUO- TYYPPI	PINTA- ALA- ha	KEHITYS- VAIHE	PUU- LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ ha	RUNKO- LUKU kpl/ha	TILA- VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
34	hiekkaranta	-	0,22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KUVAVS : Hiekkaranta. Muutama matala tervaleppä.													
TOIMENPIDE: Lepo. Hiekkarannan metsittyminen umpeen tarvittaessa es- tettävä.													

HYTERMÄN LUONNONSUOJELUALUEEN HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMAN KUVIOTIEDOT

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
35	metsämaa	kui-vahko kangas	3,10	uudistuva metsä	mänty raudus koivu	127	26 23	19 19	28 1	550 20	250 10	75 -	30 -
<p>KUVAUS : Järeä, vanha männikkö, jossa sekapuuna koivua. Paikoitellen taimettunutta. Tervasrosoa esiintyy. Harvakseltaan istutettua vuorimäntyä. Itärannalla ti-heä koivu- ja leppävyö. Kuvio on jyrkkärinteisellä kapealla harjulla, jolla kulkee retkeilypolku. Maisemallisesti erittäin tärkeä kuvio. Työn muistomerkki.</p>													
<p>TOIMENPIDE: Poimintahakkuu. Kiireellinen. Huomioitava erityisesti harjun päällä kauniiden oksikkaiden mäntyjen säilyttäminen. Vuorimäntyn ja koivut harjulla säästetään. Taimettuneiden kohtien lievä vapauttaminen. Rantavyökykkeen erittäin lievä poimintahakkuu. Hakkuutähteet paikoin kerättävä pois. Työn muistomerkkiä ja portaita haittaava männyn tai-mikko ja 2 koivua kaadettava. Rakenteista kauempana olevaa taimistoa hoidettava ryhmäharvennuksena.</p>													
									29	570	260	75	30
									TEHDYT TOIMENPITEET:				

KUVION N:O	PÄÄ-LUOKKA	METSÄ /SUO-TYYPPI	PINTA-ALA ha	KEHITYS-VAIHE	PUU-LAJI	IKÄ v	KESKI LPM cm	KESKI PIT m	PPA m2/ha	RUNKO-LUKU kpl/ha	TILA-VUUS m3/ha	POISTUMA kpl/ha	POISTUMA m3/ha
36	vesialue	-	29,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<p>KUVAUS : Hytermän saariin kuuluva vesialue Puruvedessä.</p>													
									-	-	-	-	-
									TEHDYT TOIMENPITEET:				

TOIMENPIDE: Lepo.

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
TUTKIMUSALUETOIMISTO
UNIONINKATU 40 A
00170 HELSINKI
PUH: 90/857051

ISBN 951-40-1163-5

Valtion painatuskeskus
Kampin VALTIMO
Helsinki 1991